

Svenska kraftnät
Jenny Sirland
Box 1200
172 24 SUNDBYBERG

Naturskyddsföreningarna i Västs synpunkter på planerad kraftledning Skogssäter-Stenkullen, passagen av Göta älv, dnr 2012/1167

Övergripande synpunkter

Undertecknande Naturskyddsföreningar har tagit del av Svenska kraftnäts samrådsunderlag i rubricerade ärende avseende delsträckan vid passagen av Göta älv. Vi anser det vara otillständigt att ha samrådet under semesterperioden fram till 10 augusti. Ville Svenska kraftnät avsiktligt undvika att få synpunkter eller är det fråga om nonchalans? Vi är tacksamma för att svarstiden nu förlängdes, och hoppas att Svenska kraftnät i framtiden väljer att förlägga samråden, med god marginal, utanför semestertider.

Vi har tidigare lämnat synpunkter på Svenska kraftnäts samrådsunderlag genom gemensamma yttranden daterade mars 2013, mars 2014 och juni 2015. Sammanfattningsvis framfördes stark kritik mot föreslagna ledningssträckor, föreslagen teknik för ledningarna och det bristfälliga samrådsunderlaget.

Synpunkter på kompletterande ledningssträckor lämnades också i en skrivelse i november 2013. Sammanfattningsvis yrkade vi i första hand att Svenska kraftnät ifrågasätter behovet av den nya förbindelsen Skogssäter-Stenkullen, i andra hand utreder alternativa utföranden av ledningen och i tredje hand utreder dragning av den nya ledningen längs befintliga ledningar.

Vi konstaterar åter att Svenska kraftnät uppenbarligen inte tar hänsyn till inkomna synpunkter, varför dessa samråd framstår som tomma formaliteter i en skendemokratisk process. Vi vill ändå sammanfattningsvis framföra följande övergripande synpunkter på projektet:

- Behovet av den nya ledningen är oklart och bygger på prognoser om en samhällsutveckling som inte är hållbar.
- Elmarknaden och elförsörjningen håller på att förändras i grunden som konsekvens av framgångsrik effektivisering och snabbt ökad elproduktion från vind och sol. Detta har nyligen konstaterats i anslutning till Vattenfalls miljardnedskrivningar. Grunden för Svenska Kraftnäts önskan att bygga den nya ledningen är mot denna bakgrund sannolikt inaktuell, varför projektet kräver omprövning.
- Föreslagen ledningssträckning är som helhet oacceptabel med hänsyn till påverkan på naturvärden, kulturvärden, landskapsbild, friluftsliv och människorna som berörs.
- Den nya ledningen bör och kan utföras som markförlagd kabel för likströmsöverföring (HVDC). Ett sämre alternativ, men ändå avsevärt bättre än nya dragningar, är konsekvent sambyggnad med befintliga ledningar.

- Samrådsunderlaget framstår som ”riggat” för att projektet ska kunna genomföras i enlighet med Svenska kraftnäts egna intentioner. Detta intryck stärks av erfarenheterna av det tidigare genomförda projektet Stenkullen-Lindome, där Svenska kraftnät inte beaktade externa synpunkter. Svenska Kraftnät framstår sammanfattningsvis som opåverkbar aktör.

Sambyggnad vid Göta älv och utmed hela ledningssträckningen

Svenska kraftnät föreslår att den nya 400 kV-ledningen sambyggs med Vattenfalls befintliga 130 kV-ledning vid korsandet av Göta älv. Sambyggnaden gäller även begränsade sträckor före och efter älven. Naturskyddsföreningarna i Väst anser detta vara en rimlig generell lösning för hela sträckan mellan Skogssäter och Stenkullen om 400 kV-ledningen ändå byggs som luftledning och instämmer med Svenska kraftnäts bedömning att sambyggnation generellt medför mindre konsekvenser på motstående intressen, eftersom lösningen ”*innebär minsta möjliga påverkan på boendemiljö, landskapsbild, naturmiljö, kulturmiljö, rekreation och friluftsliv, naturresurser och infrastruktur*”. Detta gäller emellertid inte fågellivet i det berörda området i anslutning till Tjurholmen.

Fågellivet i området för passagen av Göta älv

Den planerade passagen vid Göta älv sker i ett område som från fågelsynpunkt är ett viktigt rast-, övervintrings- och flyttsträcksområde. Vintertid kan man se havsörnar, fjäll- och ormvråkar, och andra rovfåglar. Under flyttningstiderna sträcker och rastar flockar av sångsvanar, grågäss, tranor, gulärnor, tofsvipor, beckasiner, brushanar och andra vadare. På strandängarna häckar både tättingar och vadare som gräshoppsångare, gulärnor, rödbena, tofsvipa och enkelbeckasin liksom näktergal och rosenfink på senvåren. Brun kärnhök jagar i området, och olika sångare förekommer.

Med hänsyn till den negativa påverkan på fågelfaunan måste ledningarna här dras under mark och vatten. Detta ger även andra fördelar som minskad påverkan på landskapsbilden och naturmiljön i området generellt.

Att förse den ökade mängden luftledningar med bollar hjälper inte enligt undersökningar för alla fåglar, exempelvis för sådana som har ett blint område ovanför näbbpetsen som trana. Många svanar, speciellt övervintrande sångsvanar har förolyckats av kraftledningar (exempel finns från Sverige, Norge och Finland).

Om lösningen med sambyggnad genomförs som luftledningar finns risk att de nyttillkommande ledningarna negativt påverkar fågelsträcket längs Göta älv och fågellivet inom och i anslutning till naturreservatet Tjurholmen. Denna risk måste utvärderas mera ingående med hänsyn till försiktighetsprincipen och förslag tas fram för passage under älven med nedgrävd kabel även i det fall övriga sträckor byggs som luftledning.

Yrkande

Naturskyddsföreningarna i Väst kräver att Svenska kraftnät i första hand ifrågasätter behovet av den nya förbindelsen Skogssäter-Stenkullen, i andra hand tar fram ett alternativ med markförlagd kabel på hela sträckningen, i tredje hand tar fram ett alternativ med den nya ledningen sambyggd med befintliga ledningar istället för att göra omfattande intrång i tidigare orörda naturområden med i flera fall höga bevarandevärden. Vid passagen av Göta älv måste ledningen grävas ned med hänsyn till fågellivet.

Naturskyddsföreningen i Norra Älvsborg

Ingvar Andersson, ordförande

Naturskyddsföreningen i Ale

Martin Börjesson, ordförande

Naturskyddsföreningen i Kungälv

Stig Johannesson, ordförande

Lerums Naturskyddsförening

Olov Holmstrand, ordförande